

ન

(નગાર)

મ

(મરચુ)

ત

(તરવાર)

લ

(લાજમોરા)

ગ

(ગધેડું)

ણ

(ડ્રેણ)

જ

(જામરૂખ)

ઝ

(ઝાંભડું)

ર

(રથ)

સ

(સસલું)

શ

(શકોર)

ચ

(ચકલી)

૧૦૪૫૩

વ

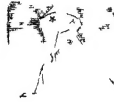
(વહાણ)

ળ

(નળ)

પ

(પતંગ)

ષ

(પ કોણ)

દ

(દરવાજો)

ઇ

(ઇયળ)

ઈ

(ઇસ્તરી)

છ

(છત્રી)

ઘ

(ઘર)

ધ

(ધ્વજ)

ઉ

(ઉત્તરડ)

ઊ

(ઊન)

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૨૦૪૫૩ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ યોડડાળી ૨૦૪૫૭

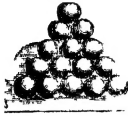
વિષય મેડલ : ૮૪૬ : ૩૬૭

ટ

(ટટ્ટુ)

ઠ

(ઠગલો)

ચ

(ચણ)

થ

(થડ)

ડ

(ડગલો)

ઠ

(ઠળીઆ)

હ

(હરણુ)

ક

(કમળ)

ફ

(ફણસ)

ખ

(ખળદ)

ભ

(ભમરડો)

ખ

(ખલ)

અ

(અનેનાસ)

મૂળાક્ષર.

આળપોથીનો ક્રમ.

ન, મ, ત, લ, ગ, છ, જ,
 ઝ, ર, સ, શ, ચ, વ, ળ, પ,
 ફ, હ, ઇ, ઈ, ઉ, ઘ, ઘ,
 ઉ, ઊ, ટ, ઠ, ય, થ, ડ, ઢ,
 ઢ, ડ, ફ, બ, ભ, ખ, અ,

શાસ્ત્રીય ક્રમ.

સ્વર—અ, આ, ઇ, ઈ, ઉ, ઊ, ઋ,
 ઋ, ઋ, ઋ, ઋ, અં, અઃ

વ્યંજન—ક, ખ, ગ, ઘ, ડ, ચ, છ, જ, ઝ,
 ઞ, ટ, ઠ, ડ, ઢ, છ, ત, થ, દ, ઘ,
 ન, પ, ફ, બ, ભ, મ, ય, ર, લ, વ,
 શ, ષ, સ, હ, ળ, *ક્ષ, *જ્ઞ,

* બેઝાક્ષર છે પરંતુ મૂળાક્ષર માફક લખાય છે, માટે મૂળાક્ષરમાં લખ્યા છે.

બારાક્ષરી.

ક કા કિ કી કુ કૂ કે કૈ કો કૌ કં કઃ
 ખ ખા ખિ ખી ખુ ખૂ ખે ખૈ ખો ખૌ ખં ખઃ
 ગ ગા ગિ ગી ગુ ગૂ ગે ગૈ ગો ગૌ ગં ગઃ
 ઘ ઘા ઘિ ઘી ઘુ ઘૂ ઘે ઘૈ ઘો ઘૌ ઘં ઘઃ
 ચ ચા ચિ ચી ચુ ચૂ ચે ચૈ ચો ચૌ ચં ચઃ
 છ છા છિ છી છુ છૂ છે છેૈ છો છેૌ છં છઃ
 જ જા જિ જી જુ જૂ જે જેૈ જો જૌ જં જઃ
 ઝ ઝા ઝિ ઝી ઝુ ઝૂ ઝે ઝૈ ઝો ઝૌ ઝં ઝઃ
 ર રા રિ રી રુ રૂ રે રૈ રો રૌ રં રઃ

એ પ્રમાણે બધાની.

બાળપોથી પ્રમાણે બારાક્ષરી શિખવવાની રીત.

કા, ખા, ગા, ઘા, ચા, છા, જા, ઝા, ટા, ઠા, ડા, ઢા,
 ત્તા, ત્તા, થા, દા, ધા, ના, પા, ફા, બા, ભા, મા,
 યા, રા, લા, વા, શા, પા, સા, હા, ળા, ક્ષા, જ્ઞા,

આ પ્રમાણે ઉપરની ગોઠવણ ઉભી લીટીમાં વાંચ-
 વાથી પોથીના પાઠ પ્રમાણે બારાક્ષરી શિખવાશે.

સંખ્યા.	અંક દર્શન	અંક ઉચ્ચાર.
૧		૧ એક
૨		૨ બે
૩		૩ ત્રણ
૪		૪ ચાર
૫		૫ પાંચ
૬		૬ છ
૭		૭ સાત
૮		૮ આઠ
૯		૯ નવ
૧૦		૧૦ દસ
	૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦	

દશક.	એકમ	અંક	ઉચ્ચાર.	દશક.	એકમ	અંક	ઉચ્ચાર
૦	૦	૧૧	અગિચ્ચાર	૦૦	૦	૩૧	એકત્રીસ
”	૦૦	૧૨	બાર	”	૦૦	૩૨	બત્રીસ
”	૦૦૦	૧૩	તેર	”	૦૦૦	૩૩	તેત્રીસ
”	૦૦૦૦	૧૪	ચૌદ	”	૦૦૦૦	૩૪	ચૌત્રીસ
”	૦૦૦૦૦	૧૫	પંદર	”	૦૦૦૦૦	૩૫	પાંત્રીસ
”	૦૦૦૦૦૦	૧૬	સોળ	”	૦૦૦૦૦૦	૩૬	છત્રીસ
”	૦૦૦૦૦૦૦	૧૭	સત્તર	”	૦૦૦૦૦૦૦	૩૭	સાડત્રીસ
”	૦૦૦૦૦૦૦૦	૧૮	અઠાર	”	૦૦૦૦૦૦૦૦	૩૮	આડત્રીસ
”	૦૦૦૦૦૦૦૦૦	૧૯	ઓગણીસ	”	૦૦૦૦૦૦૦૦૦	૩૯	ઓગણ ચાલીસ
૦ ૦		૨૦	વીસ	૦ ૦ ૦ ૦		૪૦	ચાલીસ
૦ ૦	૦	૨૧	એકત્રીસ	૦ ૦ ૦ ૦ ૦	૦	૪૧	એકતાલીસ
”	૦૦	૨૨	બાવીસ	”	૦૦	૪૨	બેતાલીસ
”	૦૦૦	૨૩	ત્રેવીસ	”	૦૦૦	૪૩	તેતાલીસ
”	૦૦૦૦	૨૪	ચોત્રીસ	”	૦૦૦૦	૪૪	ચુખાલીસ
”	૦૦૦૦૦	૨૫	પચીસ	”	૦૦૦૦૦	૪૫	પિસ્તાલીસ
”	૦૦૦૦૦૦	૨૬	છત્રીસ	”	૦૦૦૦૦૦	૪૬	છંતાલીસ
”	૦૦૦૦૦૦૦	૨૭	સત્તાત્રીસ	”	૦૦૦૦૦૦૦	૪૭	સુડતાલીસ
”	૦૦૦૦૦૦૦૦	૨૮	અઠ્ઠાત્રીસ	”	૦૦૦૦૦૦૦૦	૪૮	અઠ્ઠતાલીસ
”	૦૦૦૦૦૦૦૦૦	૨૯	ઓગણત્રીસ	”	૦૦૦૦૦૦૦૦૦	૪૯	ઓગણ પચાસ
૦ ૦ ૦		૩૦	ત્રીસ	૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦		૫૦	પચાસ

દશક.	એકમ	અંક.	ઉચ્ચાર.	દશક.	એકમ	અંક.	ઉચ્ચાર.
૦૦૦	"	૫૧	અકાવન	૦૦૦	"	૭૧	અકાતેર
૦૦	"	૫૨	બાવન	૦૦	"	૭૨	બાતેર
"	"	૫૩	ત્રેપન	"	"	૭૩	ત્રેતેર
"	"	૫૪	ચોપન	"	"	૭૪	ચુમ્મોતેર
"	"	૫૫	પંચાવન	"	"	૭૫	પંચાતેર
"	"	૫૬	છપન	"	"	૭૬	છાતેર
"	"	૫૭	સપ્તાવન	"	"	૭૭	સિતોતેર
"	"	૫૮	અઠાવન	"	"	૭૮	અઠાતેર
"	"	૫૯	આગણુસાં	"	"	૭૯	આગણુ
૦૦૦	"	૬૦	સાં	૦૦૦	"	૮૦	અંસી
૦૦૦	"	૬૧	અકસં	૦૦૦	"	૮૧	અકાસી
૦૦	"	૬૨	બાસં	૦૦	"	૮૨	બ્યાસી
"	"	૬૩	ત્રેસં	"	"	૮૩	ત્રાસી
"	"	૬૪	ચોસં	"	"	૮૪	ચોરાસી
"	"	૬૫	પાંસં	"	"	૮૫	પંચાસી
"	"	૬૬	છાસં	"	"	૮૬	છ્યાસી
"	"	૬૭	સડસં	"	"	૮૭	સત્તાસી
"	"	૬૮	અડસં	"	"	૮૮	અઠાસી
"	"	૬૯	આગણુતેર	"	"	૮૯	નેવાસી
૦૦૦	"	૭૦	સિતેર	૦૦૦	"	૯૦	નેવું

દશક.	અક્રમ.	અંક.	ઉચ્ચાર.
૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦	૦	૯૧	એકાણું
”	”	૯૨	બાણું
”	૦૦	૯૩	ત્રાણું
”	૦૦૦	૯૪	ચોરાણું
”	૦૦૦૦	૯૫	પંચાણું
”	૦૦૦૦	૯૬	છાણું
”	૦૦૦૦	૯૭	સપ્તાણું
”	૦૦૦૦	૯૮	અષ્ટાણું
”	૦૦૦૦	૯૯	નવાણું
૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦		૧૦૦	સો.
૦ ૦		૨૦૦	બસો.
૦ ૦		૩૦૦	ત્રણસો.
૦ ૦		૪૦૦	ચારસો.

အိန္ဒြိယ အိန္ဒြိယ အိန္ဒြိယ အိန္ဒြိယ အိန္ဒြိယ အိန္ဒြိယ အိန္ဒြိယ အိန္ဒြိယ အိန္ဒြိယ အိန္ဒြိယ

အိန္ဒြိယ

အိန္ဒြိယ အိန္ဒြိယ အိန္ဒြိယ အိန္ဒြိယ အိန္ဒြိယ အိန္ဒြိယ အိန္ဒြိယ အိန္ဒြိယ အိန္ဒြိယ အိန္ဒြိယ

૧૦૦	૯૦	૮૦	૭૦	૬૦
૯૯	૮૯	૭૯	૬૯	૫૯
૯૮	૮૮	૭૮	૬૮	૫૮
૯૭	૮૭	૭૭	૬૭	૫૭
૯૬	૮૬	૭૬	૬૬	૫૬
૯૫	૮૫	૭૫	૬૫	૫૫
૯૪	૮૪	૭૪	૬૪	૫૪
૯૩	૮૩	૭૩	૬૩	૫૩
૯૨	૮૨	૭૨	૬૨	૫૨
૯૧	૮૧	૭૧	૬૧	૫૧

એકે એક.

૫૦	૪૦	૩૦	૨૦	૧૦
૪૯	૩૯	૨૯	૧૯	૯
૪૮	૩૮	૨૮	૧૮	૮
૪૭	૩૭	૨૭	૧૭	૭
૪૬	૩૬	૨૬	૧૬	૬
૪૫	૩૫	૨૫	૧૫	૫
૪૪	૩૪	૨૪	૧૪	૪
૪૩	૩૩	૨૩	૧૩	૩
૪૨	૩૨	૨૨	૧૨	૨
૪૧	૩૧	૨૧	૧૧	૧

૧૨
એકાધી દાન.

ક્રમાં એકાં	રચના	ક્રમાં કુ	રચના
૦	$1 \times 1 = 1$	૦ ૦	$1 \times 2 = 2$
૦ ૦	૨ ૧ ૨	૦ ૦ ૦ ૦	૨ ૨ ૪
૦ ૦ ૦	૩ ૧ ૩	૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦	૩ ૨ ૬

$1 \times 1 = 1$	$1 \times 2 = 2$	$1 \times 3 = 3$	$1 \times 4 = 4$	$1 \times 5 = 5$
૨ ૧ ૨	૨ ૨ ૪	૨ ૩ ૬	૨ ૪ ૮	૨ ૫ ૧૦
૩ ૧ ૩	૩ ૨ ૬	૩ ૩ ૯	૩ ૪ ૧૨	૩ ૫ ૧૫
૪ ૧ ૪	૪ ૨ ૮	૪ ૩ ૧૨	૪ ૪ ૧૬	૪ ૫ ૨૦
૫ ૧ ૫	૫ ૨ ૧૦	૫ ૩ ૧૫	૫ ૪ ૨૦	૫ ૫ ૨૫
૬ ૧ ૬	૬ ૨ ૧૨	૬ ૩ ૧૮	૬ ૪ ૨૪	૬ ૫ ૩૦
૭ ૧ ૭	૭ ૨ ૧૪	૭ ૩ ૨૧	૭ ૪ ૨૮	૭ ૫ ૩૫
૮ ૧ ૮	૮ ૨ ૧૬	૮ ૩ ૨૪	૮ ૪ ૩૨	૮ ૫ ૪૦
૯ ૧ ૯	૯ ૨ ૧૮	૯ ૩ ૨૭	૯ ૪ ૩૬	૯ ૫ ૪૫
૧૦ ૧ ૧૦	૧૦ ૨ ૨૦	૧૦ ૩ ૩૦	૧૦ ૪ ૪૦	૧૦ ૫ ૫૦

એકાં.

$1 \times 5 = 5$	$1 \times 6 = 6$	$1 \times ૭ = 7$	$1 \times 8 = 8$	$1 \times 9 = 9$
૨ ૬ ૧૨	૨ ૭ ૧૪	૨ ૮ ૧૬	૨ ૯ ૧૮	૨ ૧૦ ૨૦
૩ ૬ ૧૮	૩ ૭ ૨૧	૩ ૮ ૨૪	૩ ૯ ૨૭	૩ ૧૦ ૩૦
૪ ૬ ૨૪	૪ ૭ ૨૮	૪ ૮ ૩૨	૪ ૯ ૩૬	૪ ૧૦ ૪૦
૫ ૬ ૩૦	૫ ૭ ૩૫	૫ ૮ ૪૦	૫ ૯ ૪૫	૫ ૧૦ ૫૦
૬ ૬ ૩૬	૬ ૭ ૪૨	૬ ૮ ૪૮	૬ ૯ ૫૪	૬ ૧૦ ૬૦
૭ ૬ ૪૨	૭ ૭ ૪૮	૭ ૮ ૫૬	૭ ૯ ૬૩	૭ ૧૦ ૭૦
૮ ૬ ૪૮	૮ ૭ ૫૬	૮ ૮ ૬૪	૮ ૯ ૭૨	૮ ૧૦ ૮૦
૯ ૬ ૫૪	૯ ૭ ૬૩	૯ ૮ ૭૨	૯ ૯ ૮૧	૯ ૧૦ ૯૦
૧૦ ૬ ૬૦	૧૦ ૭ ૭૦	૧૦ ૮ ૮૦	૧૦ ૯ ૯૦	૧૦ ૧૦ ૧૦૦

૧૩
અગિયાર એકુંથી વીસ એકું સુધી.

છુટક એકો, દુ, તેરી વગેરે.	રચના.
૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦	૧૧ × ૧ = ૧૧
૦૦ ૦ ૦૦ ૦૦ ૦૦ ૦૦ ૦૦ ૦૦ ૦૦ ૦૦ ૦૦	૧૧ ૨ ૨૨
૦૦ ૦૦ ૦૦ ૦૦ ૦૦ ૦૦ ૦૦ ૦૦ ૦૦ ૦૦ ૦૦	૧૧ ૩ ૩૩
૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦	

૧૧ × ૧ = ૧૧	૧૨ × ૧ = ૧૨	૧૩ × ૧ = ૧૩	૧૪ × ૧ = ૧૪	૧૫ × ૧ = ૧૫
૧૧ ૨ ૨૨	૧૨ ૨ ૨૪	૧૩ ૨ ૨૬	૧૪ ૨ ૨૮	૧૫ ૨ ૩૦
૧૧ ૩ ૩૩	૧૨ ૩ ૩૬	૧૩ ૩ ૩૯	૧૪ ૩ ૪૨	૧૫ ૩ ૪૫
૧૧ ૪ ૪૪	૧૨ ૪ ૪૮	૧૩ ૪ ૫૧	૧૪ ૪ ૫૬	૧૫ ૪ ૬૦
૧૧ ૫ ૫૫	૧૨ ૫ ૬૦	૧૩ ૫ ૬૫	૧૪ ૫ ૭૦	૧૫ ૫ ૭૫
૧૧ ૬ ૬૬	૧૨ ૬ ૭૨	૧૩ ૬ ૭૮	૧૪ ૬ ૮૪	૧૫ ૬ ૯૦
૧૧ ૭ ૭૭	૧૨ ૭ ૮૪	૧૩ ૭ ૯૧	૧૪ ૭ ૯૮	૧૫ ૭ ૧૦૫
૧૧ ૮ ૮૮	૧૨ ૮ ૯૬	૧૩ ૮ ૧૦૪	૧૪ ૮ ૧૧૨	૧૫ ૮ ૧૨૦
૧૧ ૯ ૯૯	૧૨ ૯ ૧૦૮	૧૩ ૯ ૧૧૭	૧૪ ૯ ૧૨૬	૧૫ ૯ ૧૩૫
૧૧ ૧૦ ૧૧૦	૧૨ ૧૦ ૧૨૦	૧૩ ૧૦ ૧૩૦	૧૪ ૧૦ ૧૪૦	૧૫ ૧૦ ૧૫૦

અગીયારા.

૧૬ × ૧ = ૧૬	૧૭ × ૧ = ૧૭	૧૮ × ૧ = ૧૮	૧૯ × ૧ = ૧૯	૨૦ = ૧ × ૨૦
૧૬ ૨ ૩૨	૧૭ ૨ ૩૪	૧૮ ૨ ૩૬	૧૯ ૨ ૩૮	૨૦ ૨ ૪૦
૧૬ ૩ ૪૮	૧૭ ૩ ૫૧	૧૮ ૩ ૫૪	૧૯ ૩ ૫૭	૨૦ ૩ ૬૦
૧૬ ૪ ૬૪	૧૭ ૪ ૬૮	૧૮ ૪ ૭૨	૧૯ ૪ ૭૬	૨૦ ૪ ૮૦
૧૬ ૫ ૮૦	૧૭ ૫ ૮૫	૧૮ ૫ ૯૦	૧૯ ૫ ૯૫	૨૦ ૫ ૧૦૦
૧૬ ૬ ૯૬	૧૭ ૬ ૧૦૨	૧૮ ૬ ૧૦૮	૧૯ ૬ ૧૧૪	૨૦ ૬ ૧૨૦
૧૬ ૭ ૧૧૨	૧૭ ૭ ૧૧૯	૧૮ ૭ ૧૨૬	૧૯ ૭ ૧૩૩	૨૦ ૭ ૨૪૦
૧૬ ૮ ૧૨૮	૧૭ ૮ ૧૩૬	૧૮ ૮ ૧૪૪	૧૯ ૮ ૧૫૨	૨ ૮ ૧૬૦
૧૬ ૯ ૧૪૪	૧૭ ૯ ૧૫૩	૧૮ ૯ ૧૬૨	૧૯ ૯ ૧૭૧	૨૦ ૯ ૧૮૦
૧૬ ૧૦ ૧૬૦	૧૭ ૧૦ ૧૭૦	૧૮ ૧૦ ૧૮૦	૧૯ ૧૦ ૧૯૦	૨૦ ૧૦ ૨૦૦

ખુટાં એકાં, દુ, તરી, વગેર.	સ્યના.
.	૧ × ૧ = ૨
.	૨ ૨ ૪
.	૩ ૬ ૯

२६x १= २६	२७x १= २७	२८x १= २८	२९x १= २९	३०x १= ३०
२६ २ ५२	२७ २ ५४	२८ २ ५६	२९ २ ५८	३० २ ६०
२६ ३ ७८	२७ ३ ८१	२८ ३ ८४	२९ ३ ८७	३० ३ ९०
२६ ४ १०४	२७ ४ १०८	२८ ४ ११२	२९ ४ ११६	३० ४ १२०
२६ ५ १३०	२७ ५ १३५	२८ ५ १४०	२९ ५ १४५	३० ५ १५०
२६ ६ १५६	२७ ६ १६२	२८ ६ १६८	२९ ६ १७४	३० ६ १८०
२६ ७ १८२	२७ ७ १८९	२८ ७ १९६	२९ ७ २०३	३० ७ २१०
२६ ८ २०८	२७ ८ २१६	२८ ८ २२४	२९ ८ २३२	३० ८ २४०
२६ ९ २३४	२७ ९ २४३	२८ ९ २५२	२९ ९ २६१	३० ९ २७०
२६ १० २६०	२७ १० २७०	२८ १० २८०	२९ १० २९०	३० १० ३००

એકત્રોસ એકુથી ચાલીસ એકુ' સુધી.

છુટાં એકાં, દુ તેરી, વગેરે.	રચના.
	$31 \times 1 = 31$
	૨૧ ૨ ૬૨
	૩૧ ૩ ૯૩

31 x 1 = 31	32 x 1 = 32	33 x 1 = 33	34 x 1 = 34	35 x 1 = 35
31 x 2 = 62	32 x 2 = 64	33 x 2 = 66	34 x 2 = 68	35 x 2 = 70
31 x 3 = 93	32 x 3 = 96	33 x 3 = 99	34 x 3 = 102	35 x 3 = 105
31 x 4 = 124	32 x 4 = 128	33 x 4 = 132	34 x 4 = 136	35 x 4 = 140
31 x 5 = 155	32 x 5 = 160	33 x 5 = 165	34 x 5 = 170	35 x 5 = 175
31 x 6 = 186	32 x 6 = 192	33 x 6 = 198	34 x 6 = 204	35 x 6 = 210
31 x 7 = 217	32 x 7 = 224	33 x 7 = 231	34 x 7 = 238	35 x 7 = 245
31 x 8 = 248	32 x 8 = 256	33 x 8 = 264	34 x 8 = 272	35 x 8 = 280
31 x 9 = 279	32 x 9 = 288	33 x 9 = 297	34 x 9 = 306	35 x 9 = 315
31 x 10 = 310	32 x 10 = 320	33 x 10 = 330	34 x 10 = 340	35 x 10 = 350

એકત્રીસા.

3५ × १ = 3५	3७ × १ = 3७	3८ × १ = 3८	3९ × १ = 3९	४० × १ = ४०
3५ २ ७२	3७ २ ७४	3८ २ ७६	3९ २ ७८	४० २ ८०
3५ 3 १०८	3७ 3 १११	3८ 3 ११४	3९ 3 ११७	४० 3 १२०
3५ ४ १४४	3७ ४ १४८	3८ ४ १५२	3९ ४ १५६	४० ४ १६०
3५ ५ १८०	3७ ५ १८५	3८ ५ १९०	3९ ५ १९५	४० ५ २००
3५ ६ २१६	3७ ६ २२२	3८ ६ २२८	3९ ६ २३४	४० ६ २४०
3५ ७ २५२	3७ ७ २५८	3८ ७ २६६	3९ ७ २७३	४० ७ २८०
3५ ८ २८८	3७ ८ २८६	3८ ८ ३०४	3९ ८ ३१२	४० ८ ३२०
3५ ९ ३२४	3७ ९ ३३३	3८ ९ ३४२	3९ ९ ३५१	४० ९ ३६०
3५ १० ३६०	3७ १० ३७०	3८ १० ३८०	3९ १० ३९०	४० १० ४००

અપૂર્ણાંકની સમજ.

	સમજ.		અંક ચિહ્ન		
	એક	એક	૧	એક સો	૧૦૦
	અધુનું	અધુનું	૦૧	અર્ધો સો	૫૦
	એક ને અધુનું	દોઢ	૧૧	દોઢ સો	૧૫૦
	બે ને અધુનું	અઢી	૨૧	અઢી સો	૨૫૦
	ત્રણ ને અધુનું	સાડાત્રણ	૩૧	સાડા ત્રણસો	૩૫૦
	પા	પા	૦૧	પા સો	૨૫
	એક ને પા	સવા	૧૧	સવા સો	૧૨૫
	બે ને પા	સવા બે	૨૧	સવા બસો	૨૨૫
	પાછણું	પાછું	૦૧૧	પેણો સો	૭૫
	એક ને પાછું	પાણા બે	૧૧૧	પાણા બસો	૧૭૫
	બે ને પાછું	પાણા ત્રણ	૨૧૧	પાણા ત્રણસો	૨૭૫

પ્રશ્નો

૧. અધુનું, પા, પાછું, દોઢ, અઢી, સવા એટલે શું ?
૨. ૪ ને પા કેટલા થાય ?
૩. ૮ ને પાછું કેટલા થાય ?
૪. સવા પાંચસો એટલે કેટલા ?
૫. નીચેની રકો વાંચો,

૧૬૧, ૭૫ ૪૨૧, ૬૭, ૨૫૦, ૩૭૫,

(૧૭)
અર્ધા.

કુટક અર્ધા	કેટલાં ?	મેળવેલાં અર્ધા	રચના.
	એક		$1 \times 01 = 01$
 	બે		$2 \times 01 = 02$
  	ત્રણ	 	$3 \times 01 = 03$
$1 \times 01 = 01$	$11 \times 01 = 11$	$21 \times 01 = 101$	$31 \times 01 = 1011$
$2 \times 01 = 02$	$12 \times 01 = 12$	$22 \times 01 = 112$	$32 \times 01 = 1121$
$3 \times 01 = 03$	$13 \times 01 = 13$	$23 \times 01 = 113$	$33 \times 01 = 1131$
$4 \times 01 = 04$	$14 \times 01 = 14$	$24 \times 01 = 114$	$34 \times 01 = 1141$
$5 \times 01 = 05$	$15 \times 01 = 15$	$25 \times 01 = 115$	$35 \times 01 = 1151$
$6 \times 01 = 06$	$16 \times 01 = 16$	$26 \times 01 = 116$	$36 \times 01 = 1161$
$7 \times 01 = 07$	$17 \times 01 = 17$	$27 \times 01 = 117$	$37 \times 01 = 1171$
$8 \times 01 = 08$	$18 \times 01 = 18$	$28 \times 01 = 118$	$38 \times 01 = 1181$
$9 \times 01 = 09$	$19 \times 01 = 19$	$29 \times 01 = 119$	$39 \times 01 = 1191$
$10 \times 01 = 10$	$20 \times 01 = 20$	$30 \times 01 = 201$	$40 \times 01 = 2011$

અર્ધા.

$41 \times 01 = 201$	$51 \times 01 = 2011$	$61 \times 01 = 20111$	$71 \times 01 = 201111$	$81 \times 01 = 2011111$
$42 \times 01 = 202$	$52 \times 01 = 2021$	$62 \times 01 = 20211$	$72 \times 01 = 202111$	$82 \times 01 = 2021111$
$43 \times 01 = 203$	$53 \times 01 = 2031$	$63 \times 01 = 20311$	$73 \times 01 = 203111$	$83 \times 01 = 2031111$
$44 \times 01 = 204$	$54 \times 01 = 2041$	$64 \times 01 = 20411$	$74 \times 01 = 204111$	$84 \times 01 = 2041111$
$45 \times 01 = 205$	$55 \times 01 = 2051$	$65 \times 01 = 20511$	$75 \times 01 = 205111$	$85 \times 01 = 2051111$
$46 \times 01 = 206$	$56 \times 01 = 2061$	$66 \times 01 = 20611$	$76 \times 01 = 206111$	$86 \times 01 = 2061111$
$47 \times 01 = 207$	$57 \times 01 = 2071$	$67 \times 01 = 20711$	$77 \times 01 = 207111$	$87 \times 01 = 2071111$
$48 \times 01 = 208$	$58 \times 01 = 2081$	$68 \times 01 = 20811$	$78 \times 01 = 208111$	$88 \times 01 = 2081111$
$49 \times 01 = 209$	$59 \times 01 = 2091$	$69 \times 01 = 20911$	$79 \times 01 = 209111$	$89 \times 01 = 2091111$
$50 \times 01 = 210$	$60 \times 01 = 2101$	$70 \times 01 = 21011$	$80 \times 01 = 210111$	$90 \times 01 = 2101111$

(૧૮)

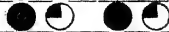

પાયાં.

છુટક પા.	કટલાં	મેળવેલાં પા.	રચના.	
	એક		૧ x ૦ = ૦	
 	બે		૨ x ૦ = ૦	
  	ત્રણ		૩ x ૦ = ૦	
૧ x ૦ = ૦	૧૧ x ૦ = ૨૧૧	૨૧ x ૦ = ૫૧	૩૧ x ૦ = ૭૧૧	૪૧ x ૦ = ૧૦૧
૨ ૦ ૦ ૧	૧૨ ૦ ૩	૨૨ ૦ ૫	૩૨ ૦ ૮	૪૨ ૦ ૧૦
૩ ૦ ૦ ૧	૧૩ ૦ ૩	૨૩ ૦ ૫	૩૩ ૦ ૮	૪૩ ૦ ૧૦
૪ ૦ ૧	૧૪ ૦ ૩	૨૪ ૦ ૬	૩૪ ૦ ૮	૪૪ ૦ ૧૧
૫ ૦ ૧	૧૫ ૦ ૩	૨૫ ૦ ૬	૩૫ ૦ ૮	૪૫ ૦ ૧૧
૬ ૦ ૧	૧૬ ૧ ૪	૨૬ ૦ ૬	૦૬ ૦ ૮	૪૬ ૦ ૧૧
૭ ૦ ૧	૧૭ ૧ ૪	૨૭ ૦ ૬	૦૭ ૦ ૮	૪૭ ૦ ૧૧
૮ ૦ ૨	૧૮ ૧ ૪	૨૮ ૦ ૭	૦૮ ૦ ૮	૪૮ ૦ ૧૨
૯ ૦ ૨	૧૯ ૦ ૪	૨૯ ૦ ૭	૦૯ ૦ ૮	૪૯ ૦ ૧૨
૧૦ ૦ ૨	૨૦ ૦ ૫	૩૦ ૦ ૭	૧૦ ૦ ૧૦	૫૦ ૦ ૧૨

પાયાં.

૫૧ x ૦ = ૧૨૧	૬૧ x ૦ = ૧૫૧	૭૧ x ૦ = ૧૭૧	૮૧ x ૦ = ૨૦૧	૯૧ x ૦ = ૨૨૧
૫૨ ૦ ૧૩	૬૨ ૦ ૧૫	૭૨ ૦ ૧૮	૮૨ ૦ ૨૦	૯૨ ૦ ૨૩
૫૩ ૦ ૧૩	૬૩ ૦ ૧૫	૭૩ ૦ ૧૮	૮૩ ૦ ૨૦	૯૩ ૦ ૨૩
૫૪ ૦ ૧૩	૬૪ ૦ ૧૬	૭૪ ૦ ૧૮	૮૪ ૦ ૨૧	૯૪ ૦ ૨૩
૫૫ ૦ ૧૩	૬૫ ૦ ૧૬	૭૫ ૦ ૧૮	૮૫ ૦ ૨૧	૯૫ ૦ ૨૩
૫૬ ૦ ૧૪	૬૬ ૦ ૧૬	૭૬ ૦ ૧૯	૮૬ ૦ ૨૧	૯૬ ૦ ૨૪
૫૭ ૦ ૧૪	૬૭ ૦ ૧૬	૭૭ ૦ ૧૯	૮૭ ૦ ૨૧	૯૭ ૦ ૨૪
૫૮ ૦ ૧૪	૬૮ ૦ ૧૭	૭૮ ૦ ૧૯	૮૮ ૦ ૨૨	૯૮ ૦ ૨૪
૫૯ ૦ ૧૪	૬૯ ૦ ૧૭	૭૯ ૦ ૧૯	૮૯ ૦ ૨૨	૯૯ ૦ ૨૪
૬૦ ૦ ૧૫	૭૦ ૦ ૧૭	૮૦ ૦ ૨૦	૯૦ ૦ ૨૨	૧૦૦ ૦ ૨૫

છુટક પોણાં.		કેટલાં		રચના	
		એક		૧ x ૦૧૧ = ૦૧૧	
		બે		૨ x ૦૧૧ = ૧૧ ^૧	
		ત્રણ		૩ x ૦૧૧ = ૨૧	
૧x૦૧૧ = ૦૧૧	૧૧x૦૧૧ = ૮૧	૨૧x૦૧૧ = ૧૫૧૧	૩૧x૦૧૧ = ૨૩૧	૪૧x૦૧૧ = ૩૦૧૧	
૨ ૦૧૧ ૧૧	૧૨ ૦૧૧ ૯	૨૨ ૦૧૧ ૧૬૧	૩૨ ૦૧૧ ૨૪	૪૨ ૦૧૧ ૩૧૧	
૩ ૦૧૧ ૨૧	૧૩ ૦૧૧ ૯૧૧	૨૩ ૦૧૧ ૧૭૧	૩૩ ૦૧૧ ૨૪૧૧	૪૩ ૦૧૧ ૩૨૧	
૪ ૦૧૧ ૩૧	૧૪ ૦૧૧ ૧૦૧	૨૪ ૦૧૧ ૧૮	૩૪ ૦૧૧ ૨૫૧૧	૪૪ ૦૧૧ ૩૩	
૫ ૦૧૧ ૩૧૧	૧૫ ૦૧૧ ૧૧૧	૨૫ ૦૧૧ ૧૮૧૧	૩૫ ૦૧૧ ૨૬૧	૪૫ ૦૧૧ ૩૩૧૧	
૬ ૦૧૧ ૪૧	૧૬ ૦૧૧ ૧૨	૨૬ ૦૧૧ ૧૯૧	૩૬ ૦૧૧ ૨૭	૪૬ ૦૧૧ ૩૪૧૧	
૭ ૦૧૧ ૫૧	૧૭ ૦૧૧ ૧૨૧૧	૨૭ ૦૧૧ ૨૦૧	૩૭ ૦૧૧ ૨૭૧૧	૪૭ ૦૧૧ ૩૫૧	
૮ ૦૧૧ ૬	૧૮ ૦૧૧ ૧૩૧	૨૮ ૦૧૧ ૨૧	૩૮ ૦૧૧ ૨૮૧	૪૮ ૦૧૧ ૩૬	
૯ ૦૧૧ ૬૧	૧૯ ૦૧૧ ૧૪૧	૨૯ ૦૧૧ ૨૧૧૧	૩૯ ૦૧૧ ૨૯૧	૪૯ ૦૧૧ ૩૬૧૧	
૧૦ ૦૧૧ ૭૧	૨૦ ૦૧૧ ૧૫	૩૦ ૦૧૧ ૨૨૧	૪૦ ૦૧૧ ૩૦	૫૦ ૦૧૧ ૩૭૧	
પોણાં.					
૫૧x૦૧૧ = ૩૮૧	૬૧x૦૧૧ = ૪૫૧૧	૭૧x૦૧૧ = ૫૩૧	૮૧x૦૧૧ = ૬૦૧૧	૯૧x૦૧૧ = ૬૮૧	
૫૨ ૦૧૧ ૩૯	૬૨ ૦૧૧ ૪૬૧	૭૨ ૦૧૧ ૫૪	૮૨ ૦૧૧ ૬૧૧	૯૨ ૦૧૧ ૬૯	
૫૩ ૦૧૧ ૩૯૧૧	૬૩ ૦૧૧ ૪૭૧	૭૩ ૦૧૧ ૫૪૧૧	૮૩ ૦૧૧ ૬૨૧	૯૩ ૦૧૧ ૬૯૧૧	
૫૪ ૦૧૧ ૪૦૧	૬૪ ૦૧૧ ૪૮	૭૪ ૦૧૧ ૫૫૧૧	૮૪ ૦૧૧ ૬૩	૯૪ ૦૧૧ ૭૦૧	
૫૫ ૦૧૧ ૪૧	૬૫ ૦૧૧ ૪૮૧૧	૭૫ ૦૧૧ ૫૬૧	૮૫ ૦૧૧ ૬૩૧૧	૯૫ ૦૧૧ ૭૧	
૫૬ ૦૧૧ ૪૨	૬૬ ૦૧૧ ૪૯૧	૭૬ ૦૧૧ ૫૭	૮૬ ૦૧૧ ૬૪૧	૯૬ ૦૧૧ ૭૨	
૫૭ ૦૧૧ ૪૨૧૧	૬૭ ૦૧૧ ૫૦૧	૭૭ ૦૧૧ ૫૭૧૧	૮૭ ૦૧૧ ૬૫૧	૯૭ ૦૧૧ ૭૨૧૧	
૫૮ ૦૧૧ ૪૩૧	૬૮ ૦૧૧ ૫૧	૭૮ ૦૧૧ ૫૮૧	૮૮ ૦૧૧ ૬૬	૯૮ ૦૧૧ ૭૩૧	
૫૯ ૦૧૧ ૪૪૧	૬૯ ૦૧૧ ૫૧૧૧	૭૯ ૦૧૧ ૫૯૧	૮૯ ૦૧૧ ૬૬૧૧	૯૯ ૦૧૧ ૭૪૧	
૬૦ ૦૧૧ ૪૫	૭૦ ૦૧૧ ૫૨૧	૮૦ ૦૧૧ ૬૦	૯૦ ૦૧૧ ૬૭૧	૧૦૦ ૦૧૧ ૭૫	

છુટક સવાયાં.				કેટલાં	રચના.
				એક	૧ x ૧ = ૧
				બે	૨ x ૧ = ૨
				ત્રણ	૩ x ૧ = ૩
૧x૧ = ૧	૧૧x૧=૧૩૩૩	૨૧x૧=૨૬૬	૩૧x૧=૩૮૮૮	૪૧x૧=૪૧૧	
૨ ૧ ૨	૧૨ ૧ ૧૫	૨૨ ૧ ૨૭	૩૨ ૧ ૪૦	૪૨ ૧ ૫૨	
૩ ૧ ૩	૧૩ ૧ ૧૬	૨૩ ૧ ૨૮	૩૩ ૧ ૪૧	૪૩ ૧ ૫૩	
૪ ૧ ૪	૧૪ ૧ ૧૭	૨૪ ૧ ૩૦	૩૪ ૧ ૪૨	૪૪ ૧ ૫૪	
૫ ૧ ૬	૧૫ ૧ ૧૮	૨૫ ૧ ૩૧	૩૫ ૧ ૪૩	૪૫ ૧ ૫૬	
૬ ૧ ૭	૧૬ ૧ ૨૦	૨૬ ૧ ૩૨	૩૬ ૧ ૪૪	૪૬ ૧ ૫૭	
૭ ૧ ૮	૧૭ ૧ ૨૧	૨૭ ૧ ૩૩	૩૭ ૧ ૪૬	૪૭ ૧ ૫૮	
૮ ૧ ૧૦	૧૮ ૧ ૨૨	૨૮ ૧ ૩૪	૩૮ ૧ ૪૭	૪૮ ૧ ૬૦	
૯ ૧ ૧૧	૧૯ ૧ ૨૩	૨૯ ૧ ૩૬	૩૯ ૧ ૪૮	૪૯ ૧ ૬૧	
૧૦ ૧ ૧૨	૨૦ ૧ ૨૪	૩૦ ૧ ૩૭	૪૦ ૧ ૫૦	૫૦ ૧ ૬૨	

સવાયાં.

૫૧x૧=૬૩૩૩	૬૧x૧=૭૬૬	૭૧x૧=૮૮૮૮	૮૧x૧=૧૦૧૧	૯૧x૧=૧૧૩૩૩
૫૨ ૧ ૬૫	૬૨ ૧ ૭૭	૭૨ ૧ ૯૦	૮૨ ૧ ૧૦૨	૯૨ ૧ ૧૧૫
૫૩ ૧ ૬૬	૬૩ ૧ ૭૮	૭૩ ૧ ૯૧	૮૩ ૧ ૧૦૩	૯૩ ૧ ૧૧૬
૫૪ ૧ ૬૭	૬૪ ૧ ૮૦	૭૪ ૧ ૯૨	૮૪ ૧ ૧૦૪	૯૪ ૧ ૧૧૭
૫૫ ૧ ૬૮	૬૫ ૧ ૮૧	૭૫ ૧ ૯૩	૮૫ ૧ ૧૦૬	૯૫ ૧ ૧૧૮
૫૬ ૧ ૭૦	૬૬ ૧ ૮૨	૭૬ ૧ ૯૪	૮૬ ૧ ૧૦૭	૯૬ ૧ ૧૨૦
૫૭ ૧ ૭૧	૬૭ ૧ ૮૩	૭૭ ૧ ૯૬	૮૭ ૧ ૧૦૮	૯૭ ૧ ૧૨૧
૫૮ ૧ ૭૨	૬૮ ૧ ૮૪	૭૮ ૧ ૯૭	૮૮ ૧ ૧૧૦	૯૮ ૧ ૧૨૨
૫૯ ૧ ૭૩	૬૯ ૧ ૮૬	૭૯ ૧ ૯૮	૮૯ ૧ ૧૧૧	૯૯ ૧ ૧૨૩
૬૦ ૧ ૭૪	૭૦ ૧ ૮૭	૮૦ ૧ ૧૦૦	૯૦ ૧ ૧૧૨	૧૦૦ ૧ ૧૨૪

જુદા દોહો.		કેટલાં	રચના.
		એક	૧ x ૧૧ = ૧૧
		બે	૨ x ૧૧ = ૩
		ત્રણ	૩ x ૧૧ = ૪૧
૧ x ૧૧ = ૧૧	૧૧ x ૧૧ = ૧૨૧	૨૧ x ૧૧ = ૩૧૧	૩૧ x ૧૧ = ૪૨૧
૨ ૧૧ ૩	૧૨ ૧૧ ૧૮	૨૨ ૧૧ ૩૩	૩૨ ૧૧ ૪૮
૩ ૧૧ ૪૧	૧૩ ૧૧ ૧૯૧	૨૩ ૧૧ ૩૩૧	૩૩ ૧૧ ૪૯૧
૪ ૧૧ ૬	૧૪ ૧૧ ૨૧	૨૪ ૧૧ ૩૬	૩૪ ૧૧ ૫૧
૫ ૧૧ ૭૧	૧૫ ૧૧ ૨૨૧	૨૫ ૧૧ ૩૭૧	૩૫ ૧૧ ૫૨૧
૬ ૧૧ ૮	૧૬ ૧૧ ૨૪	૨૬ ૧૧ ૩૮	૩૬ ૧૧ ૫૪
૭ ૧૧ ૧૦૧	૧૭ ૧૧ ૨૫૧	૨૭ ૧૧ ૪૦૧	૩૭ ૧૧ ૫૫૧
૮ ૧૧ ૧૨	૧૮ ૧૧ ૨૭	૨૮ ૧૧ ૪૨	૩૮ ૧૧ ૫૭
૯ ૧૧ ૧૩૧	૧૯ ૧૧ ૨૮૧	૨૯ ૧૧ ૪૩૧	૩૯ ૧૧ ૫૮૧
૧૦ ૧૧ ૧૫	૨૦ ૧૧ ૩૦	૩૦ ૧૧ ૪૫	૪૦ ૧૧ ૬૦

દોહો.

૫૧ x ૧૧ = ૭૬૧	૬૧ x ૧૧ = ૮૧૧	૭૧ x ૧૧ = ૧૦૬૧	૮૧ x ૧૧ = ૧૨૧૧	૯૧ x ૧૧ = ૧૩૬૧
૫૨ ૧૧ ૭૮	૬૨ ૧૧ ૮૩	૭૨ ૧૧ ૧૦૮	૮૨ ૧૧ ૧૨૩	૯૨ ૧૧ ૧૩૮
૫૩ ૧૧ ૭૯૧	૬૩ ૧૧ ૮૪૧	૭૩ ૧૧ ૧૦૯૧	૮૩ ૧૧ ૧૨૪૧	૯૩ ૧૧ ૧૩૯૧
૫૪ ૧૧ ૮૧	૬૪ ૧૧ ૮૬	૭૪ ૧૧ ૧૧૧	૮૪ ૧૧ ૧૨૬	૯૪ ૧૧ ૧૪૧
૫૫ ૧૧ ૮૨૧	૬૫ ૧૧ ૮૭૧	૭૫ ૧૧ ૧૧૨૧	૮૫ ૧૧ ૧૨૭૧	૯૫ ૧૧ ૧૪૨૧
૫૬ ૧૧ ૮૪	૬૬ ૧૧ ૮૮	૭૬ ૧૧ ૧૧૪	૮૬ ૧૧ ૧૨૮	૯૬ ૧૧ ૧૪૪
૫૭ ૧૧ ૮૫૧	૬૭ ૧૧ ૧૦૦૧	૭૭ ૧૧ ૧૧૫૧	૮૭ ૧૧ ૧૩૦૧	૯૭ ૧૧ ૧૪૫૧
૫૮ ૧૧ ૮૭	૬૮ ૧૧ ૧૦૨	૭૮ ૧૧ ૧૧૭	૮૮ ૧૧ ૧૩૨	૯૮ ૧૧ ૧૪૭
૫૯ ૧૧ ૮૮૧	૬૯ ૧૧ ૧૦૩૧	૭૯ ૧૧ ૧૧૮૧	૮૯ ૧૧ ૧૩૩૧	૯૯ ૧૧ ૧૪૮૧
૬૦ ૧૧ ૯૦	૭૦ ૧૧ ૧૦૫	૮૦ ૧૧ ૧૨૦	૯૦ ૧૧ ૧૩૫	૧૦૦ ૧૧ ૧૫૦

છુટક અઢીઆં.	કેટલાં ?	રચના.
	એક	$૧ \times ૨૧ = ૨૧$
	બે	$૨ \times ૨૧ = ૪૨$
	ત્રણ	$૩ \times ૨૧ = ૬૩$

$૧ \times ૨૧ = ૨૧$	$૧૧ \times ૨૧ = ૨૩૧$	$૨૧ \times ૨૧ = ૪૪૧$	$૩૧ \times ૨૧ = ૬૬૧$	$૪૧ \times ૨૧ = ૮૬૧$
૨ ૨૧ ૫	૧૨ ૨૧ ૩૦	૨૨ ૨૧ ૫૫	૩૨ ૨૧ ૮૦	૪૨ ૨૧ ૧૦૫
૩ ૨૧ ૭૧	૧૩ ૨૧ ૩૨૧	૨૩ ૨૧ ૫૭૧	૩૩ ૨૧ ૮૨૧	૪૩ ૨૧ ૧૦૭૧
૪ ૨૧ ૧૦	૧૪ ૨૧ ૩૫	૨૪ ૨૧ ૬૦	૩૪ ૨૧ ૮૫	૪૪ ૨૧ ૧૧૦
૫ ૨૧ ૧૨૧	૧૫ ૨૧ ૩૭૧	૨૫ ૨૧ ૬૨૧	૩૫ ૨૧ ૮૭૧	૪૫ ૨૧ ૧૧૨૧
૬ ૨૧ ૧૫	૧૬ ૨૧ ૪૦	૨૬ ૨૧ ૬૫	૩૬ ૨૧ ૯૦	૪૬ ૨૧ ૧૧૫
૭ ૨૧ ૧૭૧	૧૭ ૨૧ ૪૨૧	૨૭ ૨૧ ૬૭૧	૩૭ ૨૧ ૯૨૧	૪૭ ૨૧ ૧૧૭૧
૮ ૨૧ ૨૦	૧૮ ૨૧ ૪૫	૨૮ ૨૧ ૭૦	૩૮ ૨૧ ૯૫	૪૮ ૨૧ ૧૨૦
૯ ૨૧ ૨૨૧	૧૯ ૨૧ ૪૭૧	૨૯ ૨૧ ૭૨૧	૩૯ ૨૧ ૯૭૧	૪૯ ૨૧ ૧૨૨૧
૧૦ ૨૧ ૨૫	૨૦ ૨૧ ૫૦	૩૦ ૨૧ ૭૫	૪૦ ૨૧ ૧૦૦	૫૦ ૨૧ ૧૨૫

અઢી આં.

$૫૧ \times ૨૧ = ૧૦૭૧$	$૬૧ \times ૨૧ = ૧૨૭૧$	$૭૧ \times ૨૧ = ૧૪૭૧$	$૮૧ \times ૨૧ = ૧૬૭૧$	$૯૧ \times ૨૧ = ૧૮૭૧$
૫૨ ૨૧ ૧૩૦	૬૨ ૨૧ ૧૫૫	૭૨ ૨૧ ૧૮૦	૮૨ ૨૧ ૨૦૫	૯૨ ૨૧ ૨૩૦
૫૩ ૨૧ ૧૩૨૧	૬૩ ૨૧ ૧૫૭૧	૭૩ ૨૧ ૧૮૨૧	૮૩ ૨૧ ૨૦૭૧	૯૩ ૨૧ ૨૩૨૧
૫૪ ૨૧ ૧૩૫	૬૪ ૨૧ ૧૬૦	૭૪ ૨૧ ૧૮૫	૮૪ ૨૧ ૨૧૦	૯૪ ૨૧ ૨૩૫
૫૫ ૨૧ ૧૩૭૧	૬૫ ૨૧ ૧૬૨૧	૭૫ ૨૧ ૧૮૭૧	૮૫ ૨૧ ૨૧૨૧	૯૫ ૨૧ ૨૩૭૧
૫૬ ૨૧ ૧૪૦	૬૬ ૨૧ ૧૬૫	૭૬ ૨૧ ૧૯૦	૮૬ ૨૧ ૨૧૫	૯૬ ૨૧ ૨૪૦
૫૭ ૨૧ ૧૪૨૧	૬૭ ૨૧ ૧૬૭૧	૭૭ ૨૧ ૧૯૨૧	૮૭ ૨૧ ૨૧૭૧	૯૭ ૨૧ ૨૪૨૧
૫૮ ૨૧ ૧૪૫	૬૮ ૨૧ ૧૭૦	૭૮ ૨૧ ૧૯૫	૮૮ ૨૧ ૨૨૦	૯૮ ૨૧ ૨૪૫
૫૯ ૨૧ ૧૪૭૧	૬૯ ૨૧ ૧૭૨૧	૭૯ ૨૧ ૧૯૭૧	૮૯ ૨૧ ૨૨૨૧	૯૯ ૨૧ ૨૪૭૧
૬૦ ૨૧ ૧૫૦	૭૦ ૨૧ ૧૭૫	૮૦ ૨૧ ૨૦૦	૯૦ ૨૧ ૨૨૫	૧૦૦ ૨૧ ૨૫૦

ଖୁଣ୍ଟ ଖିଣି.		ଫଳ.
		୧ × ୩ = ୩
		୨ ୩ ୭
		୩ ୩ ୧୦

୧ × ୩ = ୩	୧୧ × ୩ = ୩୩	୨୧ × ୩ = ୬୩	୩୧ × ୩ = ୯୩	୪୧ × ୩ = ୧୨୩
୨ ୩ ୭	୧୨ ୩ ୪୨	୨୨ ୩ ୬୭	୩୨ ୩ ୯୨	୪୨ ୩ ୧୨୭
୩ ୩ ୧୦	୧୩ ୩ ୪୩	୨୩ ୩ ୬୦	୩୩ ୩ ୯୬	୪୩ ୩ ୧୨୦
୪ ୩ ୧୪	୧୪ ୩ ୪୯	୨୪ ୩ ୬୪	୩୪ ୩ ୯୯	୪୪ ୩ ୧୨୪
୫ ୩ ୧୭	୧୫ ୩ ୫୨	୨୫ ୩ ୬୫	୩୫ ୩ ୧୦୫	୪୫ ୩ ୧୨୫
୬ ୩ ୨୧	୧୬ ୩ ୫୬	୨୬ ୩ ୬୯	୩୬ ୩ ୧୦୮	୪୬ ୩ ୧୨୮
୭ ୩ ୨୪	୧୭ ୩ ୫୯	୨୭ ୩ ୭୨	୩୭ ୩ ୧୧୧	୪୭ ୩ ୧୩୧
୮ ୩ ୨୮	୧୮ ୩ ୬୩	୨୮ ୩ ୭୬	୩୮ ୩ ୧୧୪	୪୮ ୩ ୧୩୪
୯ ୩ ୩୧	୧୯ ୩ ୬୬	୨୯ ୩ ୭୯	୩୯ ୩ ୧୧୭	୪୯ ୩ ୧୩୭
୧୦ ୩ ୩୫	୨୦ ୩ ୮୦	୩୦ ୩ ୯୦	୪୦ ୩ ୧୬୦	୫୦ ୩ ୧୭୫

ଖିଣି.

୫୧ × ୩ = ୧୫୩	୬୧ × ୩ = ୧୮୩	୭୧ × ୩ = ୨୧୩	୮୧ × ୩ = ୨୪୩	୯୧ × ୩ = ୨୭୩
୫୨ ୩ ୧୫୬	୬୨ ୩ ୧୮୬	୭୨ ୩ ୨୧୬	୮୨ ୩ ୨୪୬	୯୨ ୩ ୨୭୬
୫୩ ୩ ୧୫୯	୬୩ ୩ ୧୮୯	୭୩ ୩ ୨୧୯	୮୩ ୩ ୨୪୯	୯୩ ୩ ୨୭୯
୫୪ ୩ ୧୬୨	୬୪ ୩ ୧୯୨	୭୪ ୩ ୨୨୨	୮୪ ୩ ୨୫୨	୯୪ ୩ ୨୮୨
୫୫ ୩ ୧୬୫	୬୫ ୩ ୧୯୫	୭୫ ୩ ୨୨୫	୮୫ ୩ ୨୫୫	୯୫ ୩ ୨୮୫
୫୬ ୩ ୧୬୮	୬୬ ୩ ୧୯୮	୭୬ ୩ ୨୨୮	୮୬ ୩ ୨୫୮	୯୬ ୩ ୨୮୮
୫୭ ୩ ୧୭୧	୬୭ ୩ ୨୦୧	୭୭ ୩ ୨୩୧	୮୭ ୩ ୨୬୧	୯୭ ୩ ୨୯୧
୫୮ ୩ ୧୭୪	୬୮ ୩ ୨୦୪	୭୮ ୩ ୨୩୪	୮୮ ୩ ୨୬୪	୯୮ ୩ ୨୯୪
୫୯ ୩ ୧୭୭	୬୯ ୩ ୨୦୭	୭୯ ୩ ୨୩୭	୮୯ ୩ ୨୬୭	୯୯ ୩ ୨୯୭
୬୦ ୩ ୧୮୦	୭୦ ୩ ୨୧୦	୮୦ ୩ ୨୪୦	୯୦ ୩ ୨୭୦	୧୦୦ ୩ ୩୦୦

(૨૪)

અગત્યનો કોડો.

૧૦	૦૧	૫	૧૦	૦૧	૨૧	૧૦	૦૧૧	૭૧
૨૦	૦૧	૧૦	૨૦	૦૧	૫	૨૦	૦૧૧	૧૫
૩૦	૦૧	૧૫	૩૦	૦૧	૭૧	૩૦	૦૧૧	૨૨૧
૪૦	૦૧	૨૦	૪૦	૦૧	૧૦	૪૦	૦૧૧	૩૦
૫૦	૦૧	૨૫	૫૦	૦૧	૧૨૧	૫૦	૦૧૧	૩૭૧
૬૦	૦૧	૩૦	૬૦	૦૧	૧૫	૬૦	૦૧૧	૪૫
૭૦	૦૧	૩૫	૭૦	૦૧	૧૭૧	૭૦	૦૧૧	૫૨૧
૮૦	૦૧	૪૦	૮૦	૦૧	૨૦	૮૦	૦૧૧	૬૦
૯૦	૦૧	૪૫	૯૦	૦૧	૨૨૧	૯૦	૦૧૧	૬૭૧
૧૦૦	૦૧	૫૦	૧૦૦	૦૧	૨૫	૧૦૦	૦૧૧	૭૫

૧૦	૧૧	૧૨૧	૧૦	૧૧	૧૫	૧૦	૨૧	૨૫
૨૦	૧૧	૨૫	૨૦	૧૧	૩૦	૨૦	૨૧	૫૦
૩૦	૧૧	૩૭૧	૩૦	૧૧	૪૫	૩૦	૨૧	૭૫
૪૦	૧૧	૫૦	૪૦	૧૧	૬૦	૪૦	૨૧	૧૦૦
૫૦	૧૧	૬૨૧	૫૦	૧૧	૭૫	૫૦	૨૧	૧૨૫
૬૦	૧૧	૭૫	૬૦	૧૧	૮૦	૬૦	૨૧	૧૫૦
૭૦	૧૧	૮૭૧	૭૦	૧૧	૧૦૫	૭૦	૨૧	૧૭૫
૮૦	૧૧	૧૦૦	૮૦	૧૧	૧૨૦	૮૦	૨૧	૨૦૦
૯૦	૧૧	૧૧૨૧	૯૦	૧૧	૧૩૫	૯૦	૨૧	૨૨૫
૧૦૦	૧૧	૧૨૫	૧૦૦	૧૧	૧૫૦	૧૦૦	૨૧	૨૫૦

આંક પર પ્રશ્નો.

એકડા પર પ્રશ્નો.

૧. છન્ડું, અઢાવન, છુડતાલીસ, આગણોતેર કેમ લખાય ?
૨. નીચેના આંકડા વાંચો.
૫૩, ૩૭, ૯૪, ૮૯, ૬૨, ૭૯, ૨૯.
૩. એકથી સો સુધી ગણો.
૪. સોથી એક સુધી ગણો.
૫. ચાર દશક ને ત્રણ એકમ મળી કેટલા થાય ?
૬. ૬૪ ના દશક ને એકમ ખોલો.
૭. કેટલા એકમ મળીને એક દશક થાય ?
૮. મારી પાસે પંચોતેર રૂપિયા છે તે કેમ લખાય ?
૯. મારી પાસે ૩૦ રૂ. છે તેની દસ દસની કેટલી થોકડી થાય ?
૧૦. મારી પાસે પૈસાની દસ દસની પાંચ દમણી છે તો તેમાં બધા સમને કેટલા પૈસા થાય ?
૧૧. ૭૦ આંકા કે ૮૦ આંકા ?
૧૨. ૪૦ આંકા કે ૩૦ આંકા ?
૧૩. ૧૨ માં ૩ નાખીએ તો કેટલા થાય ?
૧૪. ૨૪ + ૨, ૪૭ + ૨, ૬૬ + ૩, ૭૫ + ૨, ૮૪ + ૫, ૯૧ + ૪.
૧૫. ૭૫ માંથી ૪ જામ્ય તો કેટલા રહે ?
૧૬. ૧૯ - ૨, ૨૭ - ૪, ૩૮ - ૫, ૪૭ - ૩, ૬૭ - ૫.
- *૧૭. ૬૪ + ૭, ૮૫ + ૬, ૫૬ + ૮, ૪૯ + ૫, ૩૮ + ૪.
- *૧૮. ૭૪ - ૮, ૯૪ - ૬; ૬૩ = ૭, ૫૨ - ૪. ૨૧ - ૫.
૨૦. મારી પાસે ૨૪ પૈસા છે તેમાંથી ૩ વાપરી નાખું તો કેટલા રહે ?
૨૧. એક કાચળીમાં ૫૦ રૂ. છે તેમાં ૪ રૂ. નાખું તો કેટલા થાય ?
૨૨. ૫૨ માં કેટલા નાખીએ તો ૫૬ થાય ?
૨૩. ૬૪ માંથી કેટલા કાઢી લખએ તો ૬૧ રહે ?
- *૨૪. ૬૪ માંથી કેટલા કાઢી લખએ તો ૮૭ રહે ?

* આ પ્રશ્નો પહેલા ધોરણને લાયકના છે.

એકુંથી ત્રીસ એકાં સુધીના આંકના પ્રશ્નો.

૧. નવ તેરી ? સાત દુ ? ચોઠ નવાં ? સોળ પંચાં ?
૨. વીસ છક ? સત્તર ચોક ? ચોવીસ નવાં ?
૩. કેટલા પચુ ? ત્રીસ ? કેટલા ચોક અઠાવીસ ?
૪. કેટલા સ-તુ અઠાણુ ? કેટલા પચુ ? ૧૫૦ ?
૫. પાંચવાર સાત સાત લખએ તો કેટલા થાય ?
૬. સોળવાર નવ નવ લેતાં કેટલા થાય ?
૭. સાતવાર છવીસ લેતાં કેટલા થાય ?
૮. ૮૧ કાંકરી છે, નવ નવની દગલી કરતાં કેટલી થાય ?
૯. ૯૧ છોકરાં છે, તેર તેરની હાર કરતાં કેટલી હાર થાય ?
૧૦. ૧૭૬ રૂ. છે એક છોકરાને ૮ રૂ. આપતાં કેટલાને અપાય ?
૧૧. છ માયના પગ કેટલા ? નવ બળદના કેટલા ?
૧૨. પાંચ કુતરાના નહોર કેટલા ? વીસ પોપટનાં આંગળાં કેટલાં ?
૧૩. એક પૈસાનાં ૭ ભોર મળે તો ૯ પૈસાનાં કેટલાં ?
૧૪. ૬ રૂપીઆના આના ? છ આનાની પાઈ ?
૧૫. એક રૂ. નાં ૭ ટાકમ તો ૩૦ રૂ. નાં કેટલાં ?
૧૬. એક માયના ૨૪ રૂ. બેસે તો ૯ માયના કેટલા ?
૧૭. ૪ પેનનો એક પૈસો તો તેવી ૨૪ પેનનું શું ?
૧૮. ૧ પૈસાનાં ૬ પતાસાં તો તેવાં ૫૪ પતાસાંનું શું ?
૧૯. ૩૫ પૈસા છે. ૭ છોકરા વચ્ચે વહેંચવા છે, દરેકને કેટલા આવે ?
૨૦. ૧૫ ભોરનો ૧ પૈસો તો ૧૦૫ ભોરનું શું બેસે ?
૨૧. ૧૦૪ છોકરાની ૮ હાર કરતાં દરેક હારમાં કેટલા છોકરા આવે ?
૨૨. ૮૪ પાછના આના ?
૨૩. ૨૭ રૂ. નો એક ધોડો આવે તો ૧૩૫ રૂ. ના કેટલા ધોડા આવે ?
૨૪. ૯ ભોરનો ૧ પૈસો બેસે તો ૨૨૫ ભોરના કેટલા પૈસા બેસે ?
૨૫. ૨૬ રૂ. નાં પાવલાં ?
૨૬. ૬૨ પૈસાના આના ?
૨૭. મહિને ૨૮ રૂ. પગાર મળતો હોય તો ૫ મહિનાનો પગાર કેટલો થાય ?
૨૮. ૨૬૧ ભોર છે. તેની ૨૯ દગલી કરતાં દરેક દગલીમાં કેટલાં ભોર થાય ?

અર્ધી ને પાયાંના આંકના પ્રશ્નો.

૧. છન્નું અર્ધી ?
૨. સહસ્રઠ અર્ધી ?
૩. કેટલા અર્ધી ઠગા
૪. કેટલા અર્ધી ૪૩ ?
૫. ૪૭ અર્ધીના કેટલા આખા થાય ?
૬. ૩૨ આખાં જમરૂખછે તેનાં અર્ધી કેટલાં ?
૭. ૧૩ દાડમમાં ૭ અર્ધી દાડમ-નાખીએ તો કુલ કેટલાં થાય ?
૮. એક પૈસાનો ૦૧ કામળા આવે તો ૬૫ પૈસાના કેટલા ?
૯. એક આનાનાં ૦૧ શેર બટાટાં આવે તો ૮૪ આનાનાં કેટલાં ?
૧૦. એક મજુરને ૦૧ મળે તો ૮૩ મજુરને ?
૧૧. દરેક છોકરાને ૦૧ પેંડા આપતાં ૩૮ પેંડા કેટલા છોકરાને આપાય ?
૧૨. ૧૮ રૂ. ના અર્ધી રૂપીઆ કેટલા ?
૧૩. ૩૪ અર્ધી રૂ. ના આખા રૂપીઆ ?
૧૪. ૬૨ અઢીરાના શેર

૧૫. ૨૪ x ૦૧, ૪૨ x ૦૧
૧૬. ૫૩ વાર પા લખએ તો કેટલા થાય ?
૧૭. કેટલા પા ૬૭ ?
૧૮. કેટલા પા ૨૪૧
૧૯. ૧૭ આખી વસ્તુના પા કેટલા થાય ?
૨૦. કેટલીક વાર પા લેતાં ૧૫ થાય ?
૨૧. ૧૨ માંથી ૨૦ પા લખ તો કેટલા રહે ?
૨૨. ૧ પૈસાનું ૦૧ શેર સાક તો ૩૬ પૈસાનું.
૨૩. ૧ મજુરને ૦૧ રૂ. મળે તો ૬૨ મજુરને ?
૨૪. દરેક છોકરાને ૦૧ પેંડા આપતાં ૧૪ પેંડા કેટલા છોકરાને આપાય
૨૫. ૧૪ પાવલાંના રૂ. કેટલા ?
૨૬. ૫૨ ખાશીરના શેર કેટલા ?
૨૭. એક વર્ગમાં ૪૭ છોકરા છે દરેકને ૦૧ શેર સાકર આપવી થા છે તો કેટલી સાકર જોઈએ ?

પોણાં ને સવાયાંના આંકના પ્રશ્નો.

૧. ૨૪ x ૦૧૧, ૩૫ x ૦૧૧
૨. ૫૨ વાર પોણા પોણા લેતા કે-ટલા થાય ?
૩. કેટલા પોણે ૪૫ ?
૪. કેટલા પોણે ૭૨ ?
૫. પોણા પોણા રૂપીઆની ૪૭ હમલી છે, તેમાં કેટલા રૂ. થાય ?
૬. ૨૪ આખાં જમરૂખમાંથી પોણાં પોણાં કેટલાં થાય ?

૭. ૧૦ માં ૧૨ પોણાં નાખતાં કેટલા થાય ?
૮. એક આનાનાં ૦૧૧ શેર વંતાકતો ૩૬ આનાનાં ?
૯. એક કડિયો ૦૧૧ રૂ. રાજ ભે છે તેને મળેને શું મળે ?
૧૦. ૦૧૧ રૂ. ની એક ફેરી આવે તો ૨૪ રૂ. ની કેટલી ફેરી આવે ?
૧૧. એક છોકરાને ૦૧૧ આનો આપતાં આના કેટલા છોકરાને આપાય ?

- ના શરના રૂપીઆ બાર :
૧૩. ના ૩ ના પૈસા ?
 ૧૪. ના શરના પૈસાબાર ?
 ૧૫. ૨૮ x ૧૧, ૫૪ x ૧૧
 ૧૬. ૪૨ વાર સવાસવા બેતાં કેટલા થાય ?
 ૧૭. કેટલા સવા ૫૦ ?
 ૧૮. કેટલા સવા ૭૦ ?
 ૧૯. કેટલી વાર સવા બેતાં ૮૦ થાય ?
 ૨૦. ૧૦ માંથી ત્રણ સવા લખ બેતાં કેટલા રહે ?
 - ૨૧ સવા સવાની ૨૨ ઢગલી છે તેમાં કેટલા થાય ?

નક શ. નું ૧૧ શેર તો ૧૫
નું ?

૨૩. એક કડિયાને ૧૧ રૂ., રાખ-
મળે તો ૩૬ કડિયાને ?
- ૨૪ ૧૧ શેર બાઈનો ૧ પૈસા-
બેસે તો ૩૦ શેરના ?
૨૫. સવા મળના તસુ ?
૨૬. સવા વારના થાય ?
- ૨૭ સવા રૂ. નું ૭૦ પુણા-
ખડ તો ૧ રૂ. નું ?
- ૨૮ સવા વરસના મહિના ?

દોઢાં ને અઢીઆંના આંકના પ્રશ્નો.

૧. ચોવીસ દોઢે ?
૨. ૪૭ x ૧૧, ૫૩ x ૧૧
૩. ૨૨ વાર દોઢ દોઢ લખએ તો
કેટલા થાય ?
- ૪ કેટલા દોઢે ૩૯ ?
- ૫, કેટલા દોઢે ૧૦૧ ?
૬. કેટલીવાર દોઢ દોઢ લખએ તો
૧૧૪ થાય ?
- ૭ ૨૮ માં છે દોઢાં નાખીએ તો
કેટલા થાય ?
- ૮ ૧ રૂ. નું ૧૧ મજ કપડું મળે તો
૪૪ રૂ. નું કેટલું મળે ?
૯. ૧ પૈસાનો ૧૧ કામળ મળે તો
૪૨ પૈસાના કેટલા મળે ?
- ૧૦, ૧૧ શેર શાકનો એક પૈસો બેસે
તો ૩૦ શેર શાકના કેટલા પૈસા?
૧૧. ૧૪ અધેલાની પાંખ ?
૧૨. ૧૬ વારના મજ ?
- ૧૩ ૧૧ માઈ આલતાં ૧ કલાક લાગે
તો ૧૨૦ માઈ આલતાં, કેટલા કલાક
લાગે ?
૧૪. ૯૪ x ૨૧, ૫૬ x ૨૧

- ૧૫ કેટલાં અઢીઆં ૧૮૦ ?
૧૬. કેટલા અઢીઆં ૧૫૦ ?
- ૧૭ ૩૨ વાર અઢી અઢી લખએ તો
કેટલા થાય ?
- ૧૮ કેટલીવાર અઢી અઢીલખ એ તો
૯૦ થાય ?
- ૧૯ ૧૦ માં ૬ વાર અઢી નાખીએ
તો કેટલા થાય ?
- ૨૦ ૩૦ માંથી અઢી અઢીની કેટલી
ઢગલી થાય ?
- ૨૧ ૧ રૂ. નું ૨૧ શેર તેલ તો ૧૨
રૂ. નું કેટલું ?
- ૨૨ ૨૧ શેર શાકનો ૧ આનો બેસે
તો ૨ રૂ. નું કેટલું આવે ?
- ૨૩ ૮ અધેલાના રૂ. બાર કેટલા ?
- ૨૪ ૧ મજુરને ૨૧ આના મળે તો
૪૨ મજુરને શું મળે ?
- ૨૫ દરેક છોકરાને ૨૧ જમરખ આ
પતાં ૯૦ છોકરાને આપવા કેટલાં
જમરખ જોઈએ ?
- ૨૬ ૨૧ ધડીની ૧ કલાક થાય તો ૨૦૦
ધડીના કેટલા કલાક ?

મુશ્કળ—ધાત શીખવવી શરૂ કરતાં પહેલાં તેનાં પરિભાષણ પ્રત્યક્ષ બતાવવાં, તેનાં નામ શીખવવાં, વ્યવહારમાં તેનો કયાં ઉપયોગ થાય છે, તે કહેવું; પછી પરસ્પરનો સંબંધ તોલ, માપ, વગેરેથી કઢાવવો તે સંબંધનો કાઠો કાળા પાટીના પર લખવો, એવા કાઠો તે ધાત કહેવાય છે એમ કહેવું. કાઠો તૈયાર કરાવવા આથી બાળકોને ગમત સાથે સચોટ જ્ઞાન મળશે,

અડધી નાણું.

૧૧ પાંચનો અડધો
૪ પાંચનો પદસો
૨ પૈસાનો ઢલુ
૪ પૈસાનો આનો
૨ આનાની બેઆની
૪ આનાની પાવલી
૮ આનાનો અડધો
૧૬ આનાનો રૂપીઓ
૧૫ રૂપીઆની મહોર

૧ રૂપીઆના અડધા ૨
૧ રૂપીઆની પાવલી ૪
૧ રૂપીઆની બેઆની ૮
૧ રૂપીઆના આના ૧૬
૧ રૂપીઆના ઢલુ ૩૨
૧ રૂપીઆના પદસો ૬૪
૧ રૂપીઆના અડધો ૧૨૮
૧ રૂપીઆની પાઈ ૧૬૨

હિસાબી નાણું.

ટીપ—પૈસાને મુંબઈમાં 'દોદીક' કહિઆવાડમાં 'કાવડીક' કે 'કદીક', સુરતમાં 'સવાકો' ને ગુજરાતમાં 'જઈ' કહે છે.

૧૬ વિસવાસીની બદામ.
૧૬ બદામનો દોકડો.
૨૫ બદામનો પૈસો.
૧૦૦ બદામ અથવા ૬૬ દોકડાનો આનો
૧૦૦ દોકડા અથવા ૧૬૦૦ બદામનો રૂપીઓ.

૧ રૂપીઆના દોકડા ૧૦૦
૧ રૂપીઆની બદામ ૧૬૦૦
૧ આનાના ઉપઆના ૧૬
(ઉપઆનો=૦૧૧૧ પાઈ.)
૧ પાંચની ઉપપાંચ ૧૬
૧ દોકડાના દોકડા ૧૦૦

દોઢ પૈસાને કેટલાક 'મોટો પૈસો' ને ત્રણ પૈસાને 'ટકા' કહે છે. પાંચને કેટલાક 'દુકાની' ને કેટલાક 'અધો' પણ કહે છે.

તોલ.

૧-૩૫૧આના ભાર જેટલું વજન તે ૩૫૧આભાર, પૈસાના ભાર વજન તે પૈસાભાર. પૈસાભારનું બીજું નામ 'ટાંક' છે.

શેર તથા તેના ભાગ,

શેરના અચ્છેરના	૨
શેરના પાશેરના	૪
શેરનાં નવટાંકના	૮
શેરનાં અધોળાં	૧૬
શેરનાં ૩૫૧આભાર	૪૦
શેરના પૈસાભાર	૭૨
(નવા પૈસાભાર ૬૬)	
શેરના ૩૫૧આભાર	૪૦
અચ્છેરના	૨૦
પાશેરના	૧૦
નવટાંકના	૫
અધોળાના	૨૫

૨૫ ૩૫૧આભાર અથવા ૪૩	
પૈસાભારનો અધોળા.	
૨ અધોળા અથવા ૫ ૩૫૧આ	
ભાર અથવા ૬ પૈસાભાર નવટાંક	
૨ નવટાંકનો પાશેર.	
૨ પાશેરનો અચ્છેર	
૨ અચ્છેરનો શેર	
શેરના પૈસાભાર	૭૨
અચ્છેરના	૩૬
પાશેરના	૧૮
નવટાંકના	૯
અધોળાના	૪૫

મણ તથા તેના ભાગ.

ટીપ—૪૦ શેરના તોલ જેવડું તોલું તે મણ કહેવાય છે.

મણના અધમણીઆ	૨	મણના શેર	૪૦	કપાસ તોળવાનું
મણના ઇસશેરના		પોણામણના	૩૦	૪૮ શેરની ૧ ધડી
(તોલા) ૪		અડધામણના	૨૦	૨૦ ધડીનો ભાર
મણની પાંચશેરી	૮	પાંચ મણના	૧૦	(૨૪ મણ)
પણનો અદીશેરી	૧૬	પાંચશેરીના	૫	
સવાશેરી	૩૨	અદીશેરીના	૨	
શેર ૪૦		સવાશેરીના	૧૫	

ધણા મણનો સમુહ.

ધુનો કાચળો	૨૧ મણનો મોટો ઢારો
ધુનો પહો,	૨૪ મણનો ભાર
ધુનો નાનો ઢારો.	૩૦ મણની ગાલી.
ધુની માણી.	૩૨ મણનું બેડીકું.
ધુની કળસી	૪૦ મણનો મુડો.
ધુની ખાંડી	૧૦૦ મણનો મોટો મુડો.

ટીપ—ગુજરાતમાં ૪૦ રૂ. ભારનો શેર ગણાય છે પણ મુંબઈમાં ૨૮ રૂપિયા, સુરતમાં ૩૭ રૂ. ભારનો ને રેલવેમાં ૮૦ રૂ. ભારનો શેર ગણાય છે.

વાનુ તોલ.

ટીપ—ચોખાના દાણા જેટલું વજન તે ચોખાભાર, ચણોદા-
જેટલું વજન તે રતિ. વાલના દાણા જેટલું વજન તે વાલ, અડધા રૂપિયા
જેટલું વજન તે અદિઆણો ને એક રૂપિયા જેટલું વજન તે તોલો.

૬ ચોખાભારની રતિ	તોલના વાલ ૩૨	દક્ષિણમાં ચાલતું.
૩ રતિનો વાલ		
૧૬ વાલનો ૧ અદિઆણો	તોલની રતિ ૬૬	૮ રતિનો માસો
૨ અદિઆણોનો ૧ તોલો	અદિઆણોની રતિ ૪૮	૧૨ માસનો તોલો

આપ-ભરતર.

લુગાં આપવાનું	લંબાઈ આપવાનું.	ગણતર.
૪ આંગળની મુઠી	૪ હાથનો દંડ (વામ)	૧૦ નંગ=૧ દસકો
૬ મુઠીની વેંત	૨૦૦૦ દંડનો ગાંધી (કાસ)	૧૨ નંગ=૧ પૂન
૨ વેંતનો હાથ	૪ ચાકિનો જોજન	૨૦ નંગ=૧ કાડી,
૧૨ ઇંચનો કુટ	વારના અજ ૧૧	૧૦૦ નંગ=૧ સેંકડો
૨ કુટનો અજ	અજના તમુ ૨૪	૧૦૦૦ નંગ=૧ હજાર
૩ કુટનો વાર	હાથના તમુ ૨૦	
ટીપ-ધંચું બીજું		ટીપ-નંગ એટલે છુટક
નામ તમુ છે.		વસ્તુઓ
		કાગળની ગણતરો.
		૨૪ તાવનો બા (દસ્તો)
		૨૦ થાનું રીમ.
		૧૦ રીમની માંસડી.

કેસી.	અંગ્રેજી.	સાનવારનાં નામ.
૬૦ વિપળની ૧ પળ	૬૦ સેંકડોની ૧ મિનિટ	રવિવાર
૬૦ પળની ૧ ધડી	૬૦ મિનિટનો ૧ કલાક	સોમવાર.
૭૫ ધડીનો પહોર	૨૪ કલાકનો ૧ દિવસ	મંગળવાર.
૮ પહોરનો ૧ દિવસ	૩૬૫ દિવસનું ૧ વરસ (સૌર)	બુધવાર.
૩૦ દિવસનો માહનો	૧ કલાક=૨૫ ધડી	ગુરુવાર
૧૨ માહોનાં ચાંદ્રવર્ષ	૧ મિનિટ=૨૫ પળ	શુક્રવાર.
	૧ સેંકડ=૨૫ વિપળ	શનિવાર.

ટીપ—ખરી રીતે મહિનો ૨૯.૫ દિવસનો છે તેથી

ચાંદ્ર વર્ષ ૩૫૪ દિવસનું થાય છે	અંગ્રેજી મહીનાનાં	નામ ને દિવ
કેસી મહિનાનાં નામ.	૧ જાન્યુઆરી ૩૧	૭ જુલાઈ
શિયાળો ઉનાળો ચોમાસું	૨ ફેબ્રુઆરી ૨૮-૨૯	૮ ઓગસ્ટ
કારતક ફાલગુ અષાઢ	૩ માર્ચ	૯ સપ્ટેમ્બર
માગસર ચેત્ર શ્રાવણ	૪ એપ્રિલ	૧૦ ઓક્ટોબર
પોષ વૈશાક ભાદરવો	૫ મે	૧૧ નવેમ્બર
મહા જ્યેષ્ઠ આસો	૬ જુન	૧૨ ડીસેમ્બર

